

Aan: Stadsdeel Noord van de gemeente Amsterdam
Reactieformulier Integrale Landschapskaart
per e-mail verzonden aan: landschapskaart@amsterdam.nl

Betreft: Reactie op Integrale Landschapskaart Amsterdam-Noord
Datum: 17 februari 2020

Algemene opmerkingen:

We hebben veel lof voor het initiatief van de gemeente Amsterdam om een Integrale Landschapskaart voor stadsdeel Noord te maken. We weten dat er een grote behoefte is aan ruimte voor nieuwe woningen (met de bijbehorende infrastructuur) en aan ruimte voor de productie van duurzame energie. Het zou evenwel buitengewoon jammer zijn wanneer aan deze behoefte tegemoet gekomen wordt door een deel van de kostbare, nu nog open ruimte op te offeren, en het weinige overgebleven groen te verengen tot betekenisloze, smalle strookjes grond. Wij pleiten voor Amsterdam-Noord voor een ruime, robuuste opzet van de groenstructuur, met aparte gebieden voor plaatsgebonden recreatie, natuur-inclusief agrarisch bedrijf en natuurontwikkeling. Voor een groenstructuur met sterke, ecologische verbindingen tussen gebieden onderling en het naastliggende Waterland. En voor een groenstructuur met aantrekkelijke groene verbindingen voor wandelaars en fietsers. Een goed idee dus die landschapskaart. Maar we zouden graag zien dat die landschapskaart stevig van opzet wordt. Een kaart die als een onaantastbaar, vast uitgangspunt gaat dienen voor de verdere ontwikkeling van Noord. Wanneer zo'n niet-onhandelbare Integrale Landschapskaart niet kan worden gerealiseerd, heeft het maken van zo'n kaart niet erg veel zin, en is het zonde van de energie die er door alle betrokkenen in wordt gestopt. De beschikbare, beperkte financiële middelen moeten zo efficiënt mogelijk worden ingezet (voor een daadwerkelijke versterking van groengebieden, voor ecologische verbindingen, en voor natuurontwikkeling), en niet worden gebruikt voor cosmetische ingrepen.

Wat we missen in de basiskaart 'Cultuur-historische landschapsstructuur':

De gehele Waterlandse Zeedijk, inclusief alle oude doorbraakgebieden (de 'breken', waaronder Wilmkebreek, Kadoelerbreek, Buiksloterbreek, Schellingwouderbreek), heeft sinds 2001 de status van Provinciaal Monument. Daarnaast heeft een groot gebied langs de Waterlandse Zeedijk, inclusief de oude dorpen, bij aanwijzingsbesluit van 3 maart 2014 van de gemeente Amsterdam de status van Rijksbeschermd Stadsgezicht. Beide waarderingen van de overheid voor waardevolle cultuur-historische elementen en gebieden in Amsterdam-Noord worden niet in de basiskaart 'cultuur-historische landschapsstructuur' benoemd, maar dienen wel een integraal onderdeel te zijn van de kaart. Amsterdam Noord zou met deze basiskaart moeten uitstralen dat de cultuur-historische monumenten liefdevol worden omarmd.

Opmerkingen bij de basiskaart 'Ecologie en groenstructuur':

Het 'inzetten' van de Waterlandse Zeedijk als landschapspark (samen met de aanliggende parken en breken) vinden we een goed idee, maar dit kan alleen lukken, wanneer de gehele dijkroute autoluw wordt gemaakt en ruim baan wordt gegeven aan wandelaars en fietsers. Wij bepleiten een 'auto-te-

gast' inrichting voor de gehele Waterlandse Zeedijk, met name ook voor het traject Landsmeerderdijk-Oostzanerdijk, het dijkdeel dat binnenkort door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zal worden versterkt (er ligt hier een mooie meekoppelkans!). Het is ook een goed idee om de groene scheggen te versterken en om de groengebieden onderling te verbinden; obstakels moeten daarbij zonder terughoudendheid worden opgeruimd. In het algemeen geldt dat de ecologische verbindingen met Waterland, onder de ringweg A10 door, zwak zijn. We pleiten voor rustige onderdoorgangen door middel van aparte, afgeschermd paden, die niet toegankelijk zijn voor mensen en hun huisdieren. En voor veilige waterverbindingen voor dieren, waar de veelal luidruchtige pleziervaart wordt geweerd. Aan het eind van Zijkanaal I kan een stroomsluis (geen schutsluis) worden gemaakt, die verbinding geeft met het watersysteem van de Oostzanerpolder en recreatiegebied Twiske. De oostelijke oever van de Noorder IJ-plas leent zich uitstekend voor natuurontwikkeling en beperkte recreatie. Hier is nog wel een ecologische verbinding nodig, langs het Coentunnel-circuit, met de groenstructuur in Noord. De Wilmkebreekpolder (een oud doorbraakgebied naast de Waterlandse Zeedijk) heeft zich dankzij het agrarisch natuurbeheer en de bescherming door vrijwilligers ontwikkeld tot een belangrijk weidevogelgebied. Deze polder is een goed voorbeeld van een agrarisch gebied binnen de stadsgrenzen, waar natuur tot ontwikkeling mag komen en de cultuur-historische waarden overeind worden gehouden. De Integrale Landschapskaart zou moeten uitsluiten dat deze polder ooit wordt opgeofferd aan woningbouw, infrastructuur, energieproductie of een recreatiepark!

Opmerkingen bij de basiskaart 'Waterstructuur':

Enkele speerpunten die bij de basiskaart 'waterstructuur' worden genoemd, zijn gerelateerd aan de inrichting, het (water)beheer en het grondgebruik van Waterland. We zijn benieuwd naar de 'visie' die door de gemeente Amsterdam voor Waterland wordt ontwikkeld. Het voorstel om de oude polders in te zetten voor waterberging, is natuurlijk alleen realistisch wanneer het huidige grondgebruik en de terreinligging dat toelaten. Veelal wordt bij waterberging gedacht aan tijdelijke berging in geval van zeer ernstige wateroverlast. Wanneer het idee is om de oude polders (vrijwel) permanent te inunderen (zoetwatervoorraad, middel tegen verzilting vanuit de ondergrond, remedie tegen verdroging en bodemdaling) wordt kennelijk gedacht aan de ontwikkeling van een nat natuurgebied of aan 'natte landbouw'. Hier is meer duidelijkheid gewenst. Het herstellen van (historische) vaarroutes vanuit Waterland lijkt ons grotendeels ongewenst; vaarroutes trekken recreanten aan en die zijn oorzaak van verstoring van nu nog rustige gebieden. Breng een duidelijk onderscheid aan tussen gebieden die de plattelandsrust moeten behouden, gebieden waar de stadsmens mag recreëren, en gebieden waar de natuur het voor het zeggen heeft.

Opmerkingen bij de basiskaart 'Gebruik':

Het idee van lange recreatieve fietspaden door Noord met aansluiting op fietsroutes door Waterland is prima, maar inderdaad leent niet alle groen van de hoofdgroenstructuur zich voor openstelling en recreatie. Voorop moet staan: houd recreatieve gebieden zoveel mogelijk gescheiden van de meer kwetsbare natuurontwikkelingsgebieden.